

## สรุปผลการวิจัย อภิปรายและขอเสนอแนะ

บทนี้จะกล่าวโดยสรุปถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมุติฐานของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และขอเสนอแนะ ดังนี้

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการเรียนรู้การสอน และปัญหาการเรียนรู้วิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ซึ่งเป็นวิชาบังคับตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ในเขตการศึกษา 8
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น ระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กับครูผู้สอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ เกี่ยวกับสภาพการเรียนรู้การสอน และปัญหาการเรียนรู้วิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ในเขตการศึกษา 8
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น ระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีแผนการเรียนที่เน้นทางวิชาอาชีพ กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีแผนการเรียนที่เน้นทางวิชาสามัญ เกี่ยวกับสภาพการเรียนรู้การสอน และปัญหาการเรียนรู้วิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ในเขตการศึกษา 8

### สมมุติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กับครูผู้สอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการเรียนรู้การสอน และปัญหาการเรียนรู้วิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ไม่แตกต่างกัน

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีแผนการเรียนที่เน้นทางวิชาอาชีพ กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีแผนการเรียนที่เน้นทางวิชาสามัญ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพการเรียนการสอน และปัญหาการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพไม่แตกต่างกัน

### วิธีดำเนินการวิจัย

#### 1. กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และครูสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่าง ได้ตัวอย่างประชากรรวมทั้งสิ้น 739 คน จำแนกเป็น ครูผู้สอน 119 คน นักเรียนที่มีแผนการเรียนที่เน้นทางวิชาอาชีพ 300 คน และนักเรียนที่มีแผนการเรียนที่เน้นทางวิชาสามัญ 320 คน

#### 2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือ 2 ชนิด คือ แบบสอบถาม และแบบสังเกต

2.1 แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองมี 2 ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับครูสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ แบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเช็คทอป (Check list) และแบบปลายเปิด (Open-ended) ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) และตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับ ปัญหาการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ก่อนนำแบบสอบถามไปใช้ผู้วิจัยได้นำไปทดลองใช้ กับครูผู้สอน และนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ปรากฏว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีความเชื่อมั่น 0.875

2.2 แบบสังเกตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นใช้เพื่อสังเกตสภาพทั่วไปเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพในโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า ( Rating Scale )

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีหนังสือของศึกษานิเทศก์เขต 8 ขอความร่วมมือไปถวาย ระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายถวาย สำหรับแบบสอบถามที่แจกกลุ่มตัวอย่างตอบ 739 ฉบับ ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามกลับทั้งหมด 720 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.43 แต่เป็นแบบสอบถามที่ตอบมาสมบูรณ์ จำนวน 714 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.62 ของแบบสอบถามทั้งหมด ส่วนการสังเกต ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างไม่เป็นทางการ และไม่เจาะจงสาขาวิชา จำนวนโรงเรียนที่ได้ทำการสังเกตรวม 12 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 75.00 ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 16 โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้โดยหาค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที ( t - test )

### สรุปผลการวิจัย

#### 1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปได้ว่า

1.1 ครูผู้สอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 26-30 ปี วุฒิทางการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีมากที่สุด รองลงมาคือปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการสอน 1-5 ปีมากที่สุด ครูผู้สอนส่วนใหญ่สอนวิชาเกษตรกรรม รองลงมาคือคหกรรม และเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการสอนในสาขาวิชาที่กำลังสอนอยู่ ในด้านการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ครูผู้สอนเกือบทั้งหมดชอบสอน เพราะเห็นว่า เป็นวิชาพื้นฐาน

ที่สำคัญมากซึ่งนักเรียนทุกคนต้องเรียน ส่วนเหตุผลของผู้ที่ไม่ชอบสอน เป็นเพราะเห็นว่า โรงเรียนไม่พร้อมด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์ต่าง ๆ ฉะนั้นผู้ที่ต้องสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพของครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นเพราะตรงกับวิชาเอกหรือวิชาโทที่เคยศึกษามา สำหรับการให้การส่งเสริมและสนับสนุนของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนให้การส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพมาพอสมควร

1.2 นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามโดยส่วนรวมแล้ว ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ถ้าแยกเป็นกลุ่มตามแผนการเรียน นักเรียนแผนอาชีพเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนนักเรียนแผนสามัญเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยส่วนรวมแล้ว มีอายุ 16 ปีขึ้นไปมากที่สุด ส่วนใหญ่เคยเรียนวิชาในกลุ่มวิชาอาชีพมาแล้วในขณะที่เรียนอยู่ชั้น ม.ต้น วิชาที่ผู้เคยเรียนมากที่สุดคือ หมวดเกษตรกรรม รองลงมาคือ หมวดคหกรรม สาขาวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพที่เลือกเรียนอยู่ในขณะนั้นส่วนใหญ่เรียนเกษตรกรรม รองลงมาคือ คหกรรม โดยเลือกตามความสนใจ และความถนัดของนักเรียนเอง ในด้านการเรียนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ นักเรียนส่วนใหญ่ชอบเรียน เพราะเห็นว่าสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ ส่วนเหตุผลของผู้ที่ไม่ชอบเรียน เป็นเพราะไม่ถนัดในการเรียนวิชาอาชีพ สำหรับการให้การส่งเสริมและสนับสนุนของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า พ่อแม่หรือผู้ปกครองให้การส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพพอสมควร ในด้านความคาดหวังหลังจากที่สำเร็จการศึกษาในระดับ ม.ปลายแล้ว นักเรียนแผนอาชีพ ต้องการจะศึกษาต่อในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในสาขาวิชาที่กำลังเรียนอยู่ในขณะนั้นมากที่สุด ส่วนนักเรียนแผนสามัญ ต้องการจะศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยในสาขาวิชาชีพเดิม หรือใกล้เคียงกับวิชาอาชีพที่กำลังเรียนอยู่ในขณะนั้นมากที่สุด

2. สภาพการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ในด้านต่าง ๆ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนและนักเรียน สรุปได้ดังนี้

2.1 ในด้านหลักสูตร ครูผู้สอนและนักเรียนเห็นว่า หลักสูตรวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง และจากการเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยส่วนรวมระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 1



2.2 ในด้านการแนะแนวครูผู้สอนมีความเห็นว่า บริการด้านการแนะแนวอาชีพที่โรงเรียนจัดขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับพอ และการใช้บริการที่อยู่ในระดับน้อยควย ส่วนนักเรียนเห็นว่าส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และการใช้บริการที่อยู่ในระดับมากควย บริการที่ครูผู้สอนและนักเรียนมีความเห็นตรงกันว่ามีความเหมาะสมน้อยคือ การสัมภาษณ์นักเรียนก่อนที่นักเรียนจะตัดสินใจเลือกแผนการเรียน และที่โรงเรียนปฏิบัติตนด้อยคือ การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพ ให้นักเรียนทราบโดยทั่วกัน ในรูปของเอกสารแผ่นปลิว หรือยานิเทศ หรือจัดนิทรรศการ หรือจัดงานวันอาชีพ จากการเปรียบเทียบความคิดเห็น โดยส่วนรวมระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยนี้ขัดแย้งกับสมมุติฐานข้อ 1.

2.3 ในด้านนักเรียน ครูผู้สอนมีความเห็นว่า พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ การใช้วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ อย่างระมัดระวัง และการปฏิบัติตามระเบียบ หรือข้อตกลงในการใช้วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมืออย่างเคร่งครัดของนักเรียน ส่วนนักเรียนเองเห็นว่า พฤติกรรมการเรียนของตนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยส่วนรวมระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยนี้ขัดแย้งกับสมมุติฐานข้อ 1.

2.4 ในด้านครูผู้สอน วิชาสอนและกิจกรรม ครูผู้สอนและนักเรียนมีความเห็นว่า พฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เป็นส่วนใหญ่ ที่ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ การเชิญวิทยากรหรือบุคคลในท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ การพานักเรียนออกไปทัศนศึกษาหรือดูงานด้านวิชาชีพในท้องถิ่น และการให้นักเรียนจัดทำบอร์คหรือป้ายนิเทศ เกี่ยวกับงานอาชีพอย่างสม่ำเสมอ จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยส่วนรวม ระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 1.

2.5 ในด้านสื่อการเรียนการสอน และสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกงาน ครูผู้สอนและนักเรียนมีความเห็นว่า สื่อการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ส่วนใหญ่มีความเพียงพอในระดับน้อย ส่วนการให้นักเรียนไปฝึกทักษะหรือฝึกปฏิบัติงานในสถานที่ต่าง ๆ นอกโรงเรียนไม่มีเคย

จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยส่วนรวมระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยนี้ขัดแย้งกับสมมุติฐานข้อ 1.

2.6 ในด้านการวัดและประเมินผล ครูผู้สอนและนักเรียน มีความเห็นว่ ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรื่องที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ การที่ครูผู้สอนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการตั้ง เกณฑ์การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน และการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ ส่วนวิธีการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนที่ครูผู้สอนใช้อยู่ในระดับมากกว่าวิธีอื่น ๆ คือ การตรวจและพิจารณาผลงานที่นักเรียนทำส่ง เป็นรายชั้น การสังเกตการฝึกปฏิบัติของนักเรียนและแจ้งเหตุความสนใจในการเรียน จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยส่วนรวม ระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 1.

3. ปัญหาการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพในค่านต่าง ๆ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน และนักเรียน สรุปได้ดังนี้

3.1 ในด้านหลักสูตร การให้การสนับสนุนและส่งเสริมของผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรของนักเรียน และค่านการแนะแนว ครูผู้สอนเห็นว่า เป็นปัญหามากเฉพาะเรื่องความเพียงพอของครูผู้ทำหน้าที่ให้บริการค่านแนะแนวอาชีพแก่นักเรียน ส่วนเรื่องอื่น ๆ เป็นปัญหาน้อยสำหรับนักเรียนเห็นว่าทุกเรื่อง เป็นปัญหาน้อย จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียนในค่านหลักสูตร พบว่า ความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยนี้จึงสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 1 ส่วนความคิดเห็นในค่านการแนะแนวปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยนี้ขัดแย้งกับสมมุติฐานข้อ 1

3.2 ในค่านนักเรียน เรื่องที่ครูผู้สอนเห็นว่า เป็นปัญหามากคือ ค่าใช้จ่ายของนักเรียนที่ต้องจ่ายเป็นค่าวัสดุฝึกหรืออุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ ส่วนนักเรียนเห็นว่า เป็นปัญหาน้อยทุกเรื่อง จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยส่วนรวมระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียนพบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 1

3.3 ในค่านครุณสอน วิชาสอนและกิจกรรรม เรื่องที่ครุณสอนเห็นว่า เป็นปัญหามาก คือ ความเพียงพอของจำนวนครุณสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพในโรงเรียน ส่วนนักเรียนเห็นว่า เป็นปัญหาน้อยทุกเรื่อง จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยสรุบรวม ระหว่างครุณสอนกับนักเรียน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 1

3.4 ในค่านสื่อการเรีบนการสรวน และสภาพที่ไซ่สอนและฝึกงานครุณสอน และนักเรียนเห็นว่า เรื่องที่เป็นปัญหามาก คือ การขาดแคลนหนังสือหรือคู่มือการเรีบนวิชาพื้นฐาน วิชาอาชีพ ความเพียงพอค่านอุปกรณ์ต่าง ๆ ของโรงเรียน ความพรอมค่านโรงฝึกงานหรือสถานที่ ทำการทดลองค่านวิชาชีพของโรงเรียน สภาพที่ไซ่การได้ค้ของอุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ ความเหมาะสมของจำนวนนักเรียนต่ออุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ ความสะดวกในการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ และการให้นักเรีบนไปฝึกปฏิบัติงานในสถานที่ต่าง ๆ นอกโรงเรียน จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยสรุบรวม ระหว่างครุณสอนกับนักเรียน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยนี้ขัดแย้งกับสมมุติฐาน ข้อ 1

3.5 ในค่านการวัดและการประเมินผล ครุณสอนและนักเรียนเห็นว่าทุกเรื่อง เป็นปัญหาน้อย และจากการเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยสรุบรวมระหว่างครุณสอนกับนักเรียน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 1.

4. สภาพการเรีบนการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ในค่านต่าง ๆ ตามความคิดเห็นของนักเรียนแผนอาชีพ และนักเรียนแผนสามัญ สรุปลได้ดังนี้

4.1 ในค่านหลักสูตร นักเรียนแผนอาชีพ และนักเรียนแผนสามัญเห็นว่า หลักสูตรวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง และจากการเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยสรุบรวมระหว่างนักเรียนแผนอาชีพ กับนักเรียนแผนสามัญ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยนี้ขัดแย้งกับสมมุติฐาน ข้อ 2

4.2 ในค่านการแนะแนว นักเรียนแผนอาชีพและนักเรียนแผนสามัญ มีความเห็นว่า บริการค่านการแนะแนวอาชีพที่โรงเรียนจัดขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยเรื่อง การสัมภาษณ์นักเรียน ก่อนที่นักเรียนจะตัดสินใจเลือกแผนการเรีบน และ เรื่องที่โรงเรียนให้บริการอยู่ในระดับน้อย

คือ การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพให้นักเรียนทราบโดยทั่วกัน ในรูปของเอกสาร แผนปลิว หรือป้ายนิเทศ หรือจัดกิจกรรม หรือจัดงานวันอาชีพ จากการเปรียบเทียบความคิดเห็น โดยส่วนรวมระหว่างนักเรียนแผนอาชีพ กับนักเรียนแผนสามัญ พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 2.

4.3 ในค่านักเรียน ทั้งนักเรียนแผนอาชีพและนักเรียนแผนสามัญ มีความเห็นว่า พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับมากพอเรื่อง จากการเปรียบเทียบความคิดเห็น โดยส่วนรวม ระหว่างนักเรียนแผนอาชีพ กับนักเรียนแผนสามัญ พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 2

4.4 ในค่านครูสอน วิชาสอนและกิจกรรม นักเรียนแผนอาชีพและนักเรียนแผนสามัญ มีความเห็นว่า พฤติกรรมการสอนของครูสอนที่ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ การเชิญวิทยากรหรือ บุคคลในท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ การพานักเรียนออกไปทัศนศึกษาหรือ ศึกษาค้นคว้าอาชีพในท้องถิ่น และการให้นักเรียนจัดทำบอร์ด หรือป้ายนิเทศเกี่ยวกับงานอาชีพ อย่างสม่ำเสมอ จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยส่วนรวม ระหว่างนักเรียนแผนอาชีพกับ นักเรียนแผนสามัญพบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ สมมุติฐานข้อ 2

4.5 ในค่านสื่อการเรียนการสอนและสถานที่ที่ใส่อสอนและฝึกงานนักเรียนแผนอาชีพ และนักเรียนแผนสามัญ มีความเห็นว่า สื่อการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพส่วนใหญ่มีความ เพียงพออยู่ในระดับน้อย ส่วนการให้นักเรียนไปฝึกทักษะหรือฝึกปฏิบัติงานในสถานที่ต่าง ๆ นอก โรงเรียนไม่มีเลย จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างนักเรียนแผนอาชีพกับนักเรียนแผน สามัญ พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 2.

4.6 ในค่านการวัดและการประเมินผล นักเรียนแผนอาชีพและนักเรียนแผน สามัญ มีความเห็นว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรื่องที่ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ การที่ครูสอนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการตั้ง เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ส่วนวิธีการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนที่ครูสอนใช้อยู่ในระดับมากกว่าวิธีอื่น ๆ คือ ตรวจและพิจารณาผลงานที่นักเรียนทำส่งเป็นรายวัน สังเกตการฝึกปฏิบัติงานของนักเรียน



และสิ่ง เกตุคุณความสนใจในการ เรียน จากการ เปรียบเทียบความคิดเห็นโดยส่วนรวมระหว่าง นักเรียนแผนอาชีพกับนักเรียนแผนสามัญ พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 2.

5. ปัญหาการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพในค่านาง ๆ ตามความคิดเห็นของ นักเรียนแผนอาชีพ และนักเรียนแผนสามัญ สรุปได้ดังนี้

5.1 ในค่านหลักสูตร การให้การสนับสนุนและส่งเสริมของผู้บริหารโรงเรียนและ ผู้ปกครองของนักเรียน และค่านการแนะแนว นักเรียนแผนอาชีพและนักเรียนแผนสามัญ เห็นว่า ทุกเรื่อง เป็นปัญหาน้อย และจากการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างนักเรียนแผนอาชีพ กับ นักเรียนแผนสามัญพบว่า ความคิดเห็นในทุกเรื่อง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการ วิจัยนี้สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 2.

5.2 ในค่านนักเรียน นักเรียนแผนอาชีพและนักเรียนแผนสามัญ เห็นว่าทุกเรื่อง เป็นปัญหาน้อย และจากการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างนักเรียนแผนอาชีพกับนักเรียนแผน สามัญ พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 2

5.3 ในค่านครูสอน วิชาสอน และกิจกรรม นักเรียนแผนอาชีพและนักเรียน แผนสามัญ เห็นว่าทุกเรื่อง เป็นปัญหาน้อย และจากการ เปรียบเทียบความคิดเห็นโดยส่วนรวม ระหว่างนักเรียนแผนอาชีพกับนักเรียนแผนสามัญ พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 2

5.4 ในค่านสื่อการเรียนการสอน และสถานที่ที่ไปสอนและฝึกงาน นักเรียน แผนอาชีพและนักเรียนแผนสามัญ เห็นว่า เรื่องที่เป็นปัญหามาก คือ การขาดแคลนหนังสือแบบเรียน หรือคู่มือการเรียนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ความเพียงพอค่านอุปกรณ์ต่าง ๆ ของโรงเรียน ความพร้อม ค่านโรงฝึกงาน หรือสถานที่ทำการทดลองค่านวิชาชีพของโรงเรียน ความเหมาะสมของจำนวน นักเรียนต่ออุปกรณ์ต่าง ๆ และการให้นักเรียนไปฝึกปฏิบัติงานในสถานที่ต่าง ๆ นอกโรงเรียน จากการ เปรียบเทียบความคิดเห็นโดยส่วนรวมระหว่างนักเรียนแผนอาชีพ กับนักเรียนแผนสามัญ พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 2

5.5 ในด้านการวัดและการประเมินผล นักเรียนแผนอาชีพและนักเรียนแผนสามัญ เห็นว่าทุกเรื่อง เป็นปัญหาน้อย และจากการเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยรวม ระหว่างนักเรียนแผนอาชีพ กับนักเรียนแผนสามัญพบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2.

6. ผลภาพการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จากการสังเกตของผู่วิจัย สรุปได้ดังนี้

6.1 ในค่านักเรียน พบว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนใหญ่ มีความตั้งใจและกระตือรือร้น มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยในระหว่างการเรียนการสอน และมีทักษะในการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ กอนขวางมาก

6.2 ในค่านครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่ มีความสนใจ เอาใจใส่นักเรียนเป็นกันเอง มีความคล่องแคล่วในการใช้อุปกรณ์และเครื่องมือ และมีความสามารถในการควบคุมชั้นเรียนค่อนข้างมาก

6.3 ในค่านสื่อการเรียนการสอนและสถานที่ที่ใช้อสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เรื่องที่มีสภาพอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างมาก คือความเป็นระเบียบของสถานที่ที่ใช้อสอน ความปลอดภัยในการใช้อุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ ส่วนเรื่องที่มีสภาพอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างน้อย คือ ความเพียงพอของอุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ สภาพที่ไร้การไ้ค้ดีของอุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ ความพอเหมาะของจำนวนเครื่องมือกับจำนวนนักเรียนที่ใช้ และความเหมาะสมของสถานที่ที่ใช้อสอนกับจำนวนนักเรียน

## อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย มีข้อค้นพบที่ผู้วิจัยเห็นว่าน่าสนใจ และควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นครูสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ผลการวิจัยพบว่า ครูสอนส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานภาคการสอบ 1-5 ปี การที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะครูสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพส่วนใหญ่ได้เข้ารับราชการในระยะที่กำลังจะมีการใช้หรือระหว่างการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาคอนต้น พุทธศักราช 2521 ซึ่งหลักสูตรฉบับนี้ กำหนดให้มีกลุ่มวิชาการงานเป็นวิชาบังคับและวิชาอาชีพเป็นวิชาเลือก ทำให้โรงเรียนต่าง ๆ มีการรับครูทางคำวิชาอาชีพเป็นจำนวนมาก ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว จากผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญฝ่ายวิชาการของโรงเรียนต่าง ๆ ก็ปรากฏผลที่สอดคล้องกันคือ ครูสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพส่วนใหญ่ต้องสอนวิชาการงานหรือวิชาอาชีพในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ควบหรือเคยสอนวิชาอาชีพในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมาก่อน

ส่วนสาขาวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ที่มีครูสอนมากที่สุดคือ เกษตรกรรม รองลงมา คือ คหกรรม ผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับข้อสรุปเกี่ยวกับแผนการเรียนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ซึ่งกองการมัธยมศึกษาได้ทำการสำรวจในปีการศึกษา 2524 ปรากฏว่า ในเขตการศึกษา 8 มีโรงเรียนที่สอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพสาขาเกษตรกรรม มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24.18 รองลงมาคือ คหกรรม คิดเป็นร้อยละ 21.43<sup>1</sup>

ด้านการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ พบว่า ครูสอนส่วนใหญ่ชอบสอนโดยให้เหตุผลว่า เป็นวิชาพื้นฐานที่สำคัญมาก ซึ่งนักเรียนทุกคนต้องเรียนการที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ

<sup>1</sup>กองการมัธยมศึกษา, "สรุปแผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524" (กรุงเทพมหานคร : กองการมัธยมศึกษา, 2524), หน้า 9. (อัครสำเนา)

ครูผู้สอนได้สอนตรงกับวิชาเอกหรือวิชาโทที่เคยศึกษามา และส่วนกว่าความสมัครใจประกอบกับครูผู้สอนเคยสอนวิชาอาชีพมาก่อนและผู้บริหารก็ให้การส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพบางพอสมควร

2. เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักเรียน ผลการวิจัย พบว่านักเรียนส่วนใหญ่เคยเรียนวิชาในกลุ่มวิชาอาชีพในขณะที่เรียนอยู่ในชั้น ม.ต้น โดยวิชาที่มีผู้เคยเรียนมากที่สุด คือ หมวดเกษตรกรรม รองลงมาคือ คหกรรม และวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพสาขาที่มีผู้เลือกเรียนมากที่สุดคือ เกมทกรรม รองลงมาคือ คหกรรม แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่ได้เรียนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพในลักษณะที่ต่อเนื่องกับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนส่วนใหญ่จัดแผนการเรียนตามแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดแผนการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ที่เน้นให้คำนึงถึงความพร้อมในด้านครู คำนวณวัสดุอุปกรณ์และด้านอาคารสถานที่ ดังนั้น วิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ สาขาที่โรงเรียนเปิดสอนจึงมีลักษณะสอดคล้องกับวิชาอาชีพที่โรงเรียนเปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ส่วนการเลือกเรียนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ พบว่า โดยส่วนรวมนักเรียนส่วนใหญ่ได้เลือกเรียนตามความสนใจ และความถนัดของตนเองที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะ นักเรียนได้เรียนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพในสาขาที่ตรงกับหมวดวิชาในกลุ่มวิชาอาชีพซึ่งเป็นวิชาเลือกที่นักเรียนเคยเลือกเรียนด้วยความสนใจและมีความถนัดมาก่อนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เกี่ยวกับการเรียนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ชอบเรียน เพราะสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ แต่เหตุผลรองลงมาของนักเรียนแผนสามัญ ปรากฏว่า ชอบเรียนเพราะผู้ปกครองประกอบอาชีพนี้อยู่แล้ว อย่างไรก็ตามเกี่ยวกับเรื่องนี้ ผลการวิจัยของจำเนียร น้อยท่าช่าง

<sup>1</sup> กองการมัธยมศึกษา, สรุปแผนการเรียน..., ภาคผนวก, หน้า 1.



พบว่าความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการเรียนวิชาอาชีพของเด็ก ผู้ปกครองไม่ต้องการให้เด็กเรียนวิชาอาชีพ เหมือนกับอาชีพของตนซึ่งมีอยู่ในท้องถิ่นคิดเป็นร้อยละ 62.97 ที่ต้องการมีเพียงร้อยละ 37.03<sup>1</sup>

ส่วนรั้วความคาดหวังหลังจากที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแล้วพบว่า นักเรียนแผนอาชีพ ส่วนใหญ่ต้องการจะศึกษาต่อในวิทยาลัยอาชีวศึกษาในสาขาวิชาชีพที่กำลังเรียนอยู่ในขณะนี้ ส่วนนักเรียนแผนสามัญ ส่วนใหญ่ต้องการจะศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยในสาขาวิชาชีพเดิมหรือใกล้เคียงกับวิชาอาชีพที่กำลังเรียนอยู่ในขณะนี้ แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่อาจมีความเห็นว่า หลักสูตรวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพยังไม่จบในตัวเอง ความรู้อย่างไรก็ตามที่ได้ยังไม่เพียงพอที่จะออกไปประกอบอาชีพ เพราะมีนักเรียนที่ต้องการจะออกไปประกอบอาชีพเพียงร้อยละ 7.83 เท่านั้น หรืออาจเป็นเพราะว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความเชื่อในความสำคัญของการรู้หนังสือ ดีศัพท์ ภาวระสฤด ไค้กล่าวไว้ว่า "การมีความรู้ดี จะทำให้ประสบผลสำเร็จ ในคานการทำงาน และมีความสุขในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบัน และคนมีความรู้ดีถือว่าเป็นผู้มีเกียรติเป็นที่นับถือของคนทั่วไป ด้วยเหตุนี้เองจึงพบได้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีที่จะชวนชววยที่จะเข้าสู่มหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาชั้นอุดมศึกษากันมากขึ้น"<sup>2</sup>

3. สภาพการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพในด้านหลักสูตร ผลการวิจัย พบว่าหลักสูตรวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพที่ใช้ในโรงเรียนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง

<sup>1</sup>จำเนียร นอยทาซาง, "ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการเรียนวิชาอาชีพของเด็ก...", หน้า 44.

<sup>2</sup>เดิศัพท์ ภาวระสฤด, "การอบรมระเบียบสังคมของเยาวชนในประเทศไทย," เยาวชนไทย (กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยทางสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516), หน้า 9.

โดยเฉพาะการที่หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 กำหนดให้วิชาพื้นฐานวิชาอาชีพเป็นวิชาบังคับที่นักเรียนทุกคนต้องเรียน ทั้งครูผู้สอนและนักเรียนเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากกว่าเรื่องอื่น ๆ และเป็นปัญหาในระดับน้อยควย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ครูผู้สอนส่วนใหญ่ชอบสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพโดยให้เหตุผลว่า เป็นวิชาพื้นฐานที่สำคัญมากซึ่งนักเรียนทุกคนต้องเรียนนักเรียนส่วนใหญ่ก็ชอบเรียนวิชานี้ เพราะสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และนักเรียนก็เคยเรียนวิชาในกลุ่มวิชาอาชีพในขณะที่เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมาแล้ว ทั้ง ๆ ที่เป็นวิชาเลือกเท่านั้น เมื่อวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพเป็นวิชาบังคับ นักเรียนก็ยอมจะต้องให้ความสำคัญแก่วิชานี้เพิ่มมากขึ้น ดังนั้น ครูผู้สอนและนักเรียนจึงเห็นว่าในคานหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก

4. ส่วนผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นระหว่างนักเรียนแผนอาชีพกับนักเรียนแผนสามัญ เกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพในคานหลักสูตร ปรากฏว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งขัดแย้งกับสมมุติฐานข้อ 2 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนแผนอาชีพและนักเรียนแผนสามัญมีความจำเป็นและจุดมุ่งหมายในการเรียนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพต่างกัน โดยนักเรียนแผนอาชีพมีจุดมุ่งหมายที่จะเรียนวิชาอาชีพอย่างเข้มข้น และจำเป็นที่จะต้องเรียนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ เป็นพื้นฐานก่อนที่จะเรียนวิชาอาชีพในสาขาวิชาเดิมจากหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2524 ส่วนนักเรียนแผนสามัญจำเป็นต้องเรียนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพเป็นวิชาบังคับเพียง 12 หน่วยการเรียนเท่านั้น ดังนั้นความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในคานหลักสูตรวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพระหว่างนักเรียนแผนอาชีพกับนักเรียนแผนสามัญ จึงแตกต่างกัน โดยนักเรียนแผนอาชีพให้คะแนนความเหมาะสมในคานหลักสูตรสูงกว่าที่นักเรียนแผนสามัญให้คะแนน

4. สภาพการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ในคานการแนะแนว ผลการวิจัย พบว่า บริการที่โรงเรียนจัดขึ้น ก่อนที่นักเรียนจะเลือกเรียนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพยังมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย ในเรื่องการสัมภาษณ์นักเรียน ก่อนที่นักเรียนจะ

สนใจใฝ่คว้าแผนการเรียน และในระหว่างการเรียนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ โรงเรียนจัด  
 บริการคานการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพ ให้นักเรียนทราบโดยทั่วกัน  
 ในรูปของเอกสาร แผ่นปลิว หรือป้ายนิเทศ หรือจัดนิทรรศการ อยู่ในระดับน้อยด้วยที่  
 เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนยังขาดบุคลากรแนะแนว ครูแนะแนวส่วนใหญ่ต้อง  
 รับภาระหน้าที่ในการสอนวิชาสามัญ ในขณะที่เดียวกันก็รองรับฝึกสอนในเรื่องงานแนะแนว  
 ทั้งหมด<sup>1</sup> หรือครูแนะแนวขาดความรู้ไม่เข้าใจงานแนะแนวดีพอ บางแห่งไม่เคยมีแผนการ  
 แผนอบรมระยะสั้น หรือมีปัญหาในเรื่องความร่วมมือของครูในโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องจาก  
 ผู้บริหารปล่อยปละละเลยด้วย หรือใช้เวลาในชั่วโมงแนะแนวอย่างฉิวตฤประดังก เช่น  
 ใช้สอนวิชาการเพิ่ม ใช้พัฒนาโรงเรียน<sup>2</sup> หรือโรงเรียนขาดอุปกรณ์ เช่น เอกสารและข้อมูล  
 ในเรื่องของการศึกษาของนักเรียน<sup>3</sup>

ส่วนผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียนเกี่ยวกับสภาพ  
 การเรียนการสอนและปัญหาการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ในคานการแนะแนว  
 ปรากฏว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานข้อ 1 ที่เป็นเช่นนี้

<sup>1</sup>กรมวิชาการ, "สรุปการติดตามผลและแนะนำการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา  
 ครั้งที่ 1/2524" (กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ, 2524), หน้า 8. (อัสสำเนา)

<sup>2</sup>กรมวิชาการ, "สรุปการติดตามผลและแนะนำการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา  
 ครั้งที่ 2/2524" (กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ, 2524), หน้า 101. (อัสสำเนา)

<sup>3</sup>กรมวิชาการ, "สรุปการติดตามผลและแนะนำการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา  
 ครั้งที่ 1/2524" (กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ, 2524), หน้า 8. (อัสสำเนา)

อาจเป็นเพราะ ครูผู้สอนให้ความสำคัญในบริการด้านกรแนะแนว ว่ามีความจำเป็นและเป็นประโยชน์มากสำหรับนักเรียน ส่วนนักเรียนอาจจะไม่เข้าใจงานด้านกรแนะแนวของโรงเรียน และเข้าใจว่าหากตนไม่มีปัญหาก็คงจะไม่ต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับบริการด้านกรแนะแนวของโรงเรียน หรือนักเรียนอาจจะไม่ได้ให้ความสำคัญหรือเข้าไปใช้บริการด้านกรแนะแนวมากนัก ซึ่งจะเห็นได้ว่า ในการเลือกเรียนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ มีนักเรียนที่เลือกตามขอเสนอแนะของอาจารย์ฝ่ายแนะแนว เพียงร้อยละ 7.60 เท่านั้น<sup>1</sup>

5. สภาพกรเรียนกรสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ในค่านักเรียน ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรกรเรียนของนักเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับข้อค้นพบที่ได้จากการสังเกตของผูวิจัย ที่พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการเรียน มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยในระหว่างกรเรียนกรสอน และมีทักษะในการใช้ปรกรรณและเครื่องมือต่าง ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนส่วนใหญ่มีทักษะและประสบการณ์จากการที่เคยเรียนวิชาในกลุ่มวิชาอาชีพมาแล้วในขณะที่เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และการเรียนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายก็มีลักษณะที่ต่อเนื่องกับการเรียนวิชาอาชีพในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้วย นอกจากนี้การเลือกเรียนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ นักเรียนส่วนใหญ่ได้เลือกเรียนตามความสนใจและความถนัดของตนเอง และยังชอบเรียนวิชานี้อีกด้วย ดังนั้นพฤติกรรกรเรียนของนักเรียนจึงปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูผู้สอน กับนักเรียนเกี่ยวกับสภาพกรเรียนกรสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพในค่านักเรียน ปรากฏว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งขัดแย้งกับสมมุติฐานข้อ 1 แต่ทั้งหมดจัดว่าเป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อยทั้งสิ้น

<sup>1</sup> ข้อมูลจากการวิจัย ตามตารางที่ 7



โดยนักเรียนให้คะแนนพฤติกรรมการเรียนที่ตนเองปฏิบัติสูงกว่าคะแนนที่ครูผู้สอนให้ ที่เป็น  
เช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก ครูผู้สอนและนักเรียนยังมีความเข้าใจไม่ตรงกัน ในเรื่องการ  
ปฏิบัติตนของนักเรียนตามระเบียบหรือข้อตกลงในการปฏิบัติงานและการใช้วัสดุอุปกรณ์  
ตลอดจนเครื่องมือต่าง ๆ หรืออาจเป็นเพราะโรงเรียนยังขาดความพร้อมในคานอาคาร  
สถานที่ ไม่มีที่สำหรับเก็บอุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ ที่แน่นอน หรืออาจเป็นเพราะ  
สัดส่วนของจำนวน เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในงานไม่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียนที่ต้อง  
ใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ เป็นเหตุให้ผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน

6. สภาพการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ในคานครูผู้สอน วิธีสอนและ  
กิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการสอนของครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้อง  
กับข้อค้นพบที่ไต่จากการสังเกตของผู้วิจัย ที่พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่สนใจและเอาใจใส่ให้นักเรียน  
ในระหว่างการเรียนการสอน เป็นกันเองและเข้ากับนักเรียนได้ดี มีความคล่องแคล่วในการ  
ใช้อุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ เป็นต้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนส่วนใหญ่ แม้วางจะมี  
ประสบการณ์ด้านการสอน 1-5 ปี แต่เคยสอนวิชาในกลุ่มวิชาอาชีพชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมา  
แล้วและยังชอบสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้สอนตรงกับวิชาเอก  
หรือวิชาโทที่เคยศึกษามาสอนด้วยความสมัครใจ และเคยได้รับการอบรมการสอนวิชานี้มาแล้ว  
ดังนั้น พฤติกรรมการสอนของครูจึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนวิธีการสอนของครูผู้สอน  
ส่วนใหญ่ใช้วิธีการสาธิต ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ และการบรรยาย ผลการวิจัยนี้คล้ายคลึงกับผล  
การวิจัยของ สมาน บุญถนุ ซึ่งพบว่า วิธีสอนแบบต่าง ๆ ที่ครูผู้สอนวิชาการงานและอาชีพ  
ใช้มาก ตามลำดับไต่แรก การปฏิบัติรองลงมาคือ การบรรยายและสาธิต<sup>1</sup> และยังคงคล้ายคลึง

<sup>1</sup>สมาน บุญถนุ, "รายงานการวิจัย เรื่อง การใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น  
พุทธศักราช 2521 ในเขตการศึกษา 1" (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1,  
2523), หน้า 100.

กับผลการวิจัยของสมศักดิ์ เอี่ยมธรรมชาติ ที่พบว่า วิธีสอนที่อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาชีพ ใหม่มาก คือ การฝึกปฏิบัติ การบรรยายและการสาธิต<sup>1</sup> สำหรับกิจกรรมที่ครูผู้สอนมีการ ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ การเชิญวิทยากรหรือบุคคลในท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียน และการ พานักเรียนออกไปทัศนศึกษาหรือดูงานด้านวิชาชีพในท้องถิ่น ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะ ครู ผู้สอนไม่รู้แหล่งความรู้ในชุมชน หรือแหล่งความรู้ที่อยู่นอกห้องเรียนไม่สะดวกใน การติดต่อ หรือโรงเรียนไม่มีงบประมาณค่าใช้จ่ายพิเศษเพื่อการบรรยายของวิทยากร หรือ ครูผู้สอนไม่เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมดังกล่าว ส่วนเรื่องที่ครูผู้สอนให้นักเรียนจัดทำ บอร์ดหรือป้ายนิเทศเกี่ยวกับงานอาชีพอยู่ในระดับน้อย อาจเป็นเพราะ ครูผู้สอนมุ่งแต่การเรียน การสอนในชั่วโมงที่สอนเท่านั้น ไม่ส่งเสริมกิจกรรมพิเศษในลักษณะนี้ หรืออาจเป็นเพราะความ ไม่พร้อมในคาบอาคารสถานที่ ทำให้นักเรียนไม่สามารถจัดทำบอร์ดหรือป้ายนิเทศเกี่ยวกับงาน อาชีพได้อย่างสม่ำเสมอ

เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพในด้านครูผู้สอน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นปัญหาน้อย เรื่องที่ครูผู้สอนเห็นว่า เป็นปัญหามากคือ ความเพียงพอของจำนวน ครูผู้สอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพในโรงเรียน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ สมศักดิ์ เอี่ยมธรรมชาติ<sup>2</sup> และอุษา เหมตะศิลป์<sup>3</sup> ที่พบว่า ปัญหาในการสอนวิชาอาชีพ

<sup>1</sup> สมศักดิ์ เอี่ยมธรรมชาติ, "การใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518 ในเขตการศึกษา 8" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มห. วิทยาลัย, 2519), หน้า 104.

<sup>2</sup> เรื่องเดียวกัน, หน้า 98.

<sup>3</sup> อุษา เหมตะศิลป์, "ความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ในการส่งนักเรียนออกฝึกงานนอกสถานที่ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521," เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ เรื่องการวิจัยทางการศึกษา และการวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, กันยายน 2524), หน้า 21.

คือ ชาติครูผู้สอนวิชาอาชีพ และยังสอดคล้องกับผลของการติดตามผลและแนะนำการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา ของกรมวิชาการที่พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหา เรื่อง วุฒิชของครูไม่ตรงตามที่โรงเรียนต้องการ เช่น ครูสายสามัญมีครบ แต่ขาดครูวิชาการงานอาชีพ<sup>1</sup>

7. สภาพการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ในคานส์ื่อการเรียนการสอน และสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกงาน ผลการวิจัยพบว่า คานส์ื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนส่วนใหญ่มีความเพียงพออยู่ในระดับน้อยทั้งสิ้น โรงเรียนยังขาดความพร้อมคานส์ื่อฝึกงานห้องปฏิบัติการหรือสถานที่ทำการทดลองคานส์ื่ออาชีพ ยังขาดวัสดุอุปกรณ์การสอนอุปกรณ์ที่ใช้ฝึกงานและเครื่องมือต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งสภาพดังกล่าว สอดคล้องกับข้อค้นพบที่ได้จากการสังเกตของผู้วิจัย ซึ่งความไม่เพียงพอในคานส์ื่อการเรียนการสอนเป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของอุษา เหมตะกิลป<sup>2</sup> และสงบ ลักณะ<sup>3</sup> ที่พบว่า ปัญหาในการสอนวิชาอาชีพคือ ขาดสถานที่ฝึกงาน ขาดวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือที่ใช้ในการสอนวิชาอาชีพ และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติที่ร่วมกับกรมสามัญศึกษา ซึ่งพบว่า ปัญหาการสอนนั้น ปัญหาที่สำคัญของโรงเรียนทุกขนาด และเหมือน ๆ กันทุกวิชาคือ ขาดหนังสือสำหรับคานส์ื่ออ้างอิง ทั้งของครูและนักเรียน ขาด

<sup>1</sup>กรมวิชาการ, "สรุปการติดตามผลและแนะนำการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา ครั้งที่ 2/2524" (กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ, 2524), หน้า 101. (ลัดสำเนา)

<sup>2</sup>อุษา เหมตะกิลป, "ความคิดเห็นของบุคลากร...", หน้า 21.

<sup>3</sup>สงบ ลักณะ, "การศึกษาสถานะภาพของการจัดแผนการเรียนวิชาอาชีพและการใช้แหล่งวิทยากรและสถานประกอบการตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ.2521," เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการเรื่องการวิจัยทางการศึกษา..., หน้า 26.

วัตถุประสงค์และห้องปฏิบัติการ<sup>1</sup> และผลการวิจัยนี้ ยังสอดคล้องกับ ผลของการศึกษามูลค่าการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา ของกรมวิชาการ ประจำปีงบประมาณ 2523<sup>2</sup> และประจำปีงบประมาณ 2524<sup>3</sup> ซึ่งพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ประสบปัญหาขาดแคลนอุปกรณ์การฝึกวิชาการงาน และวิชาอาชีพที่ไม่เพียงพอ ทั้งนี้อาจมีสาเหตุอย่างเช่นที่ วิทยุโทษ สาทร ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า งบประมาณปี 2525 ให้เงินเพื่อการสอนวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมน้อยเกินไป โรงเรียนไม่สามารถจ้างครู ใช้อุปกรณ์และครุภัณฑ์ เพื่อการสอนวิชาชีพได้เพียงพอกับความต้องการ และเหมาะสมกับจำนวนของนักเรียนที่มีจำนวนมากได้ และโรงเรียนมัธยมศึกษาปัจจุบันนี้ขาดโรงฝึกงาน และพื้นที่ทดลองหรือฝึกอาชีพเกษตร ซึ่งเป็นเครื่องมือหลักในการสอนวิชาชีพ งบประมาณ 2525 ให้โรงฝึกงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาในต่างจังหวัด 100 โรง ในจำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลประมาณ 1,300 โรงเรียน<sup>4</sup>

สำหรับในเรื่องสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกงาน ผลการวิจัย พบว่า การให้นักเรียนไปฝึกทักษะหรือฝึกปฏิบัติงานในแหล่งวิทยาการหรือ สถานประกอบการต่าง ๆ นอกโรงเรียน

<sup>1</sup>สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, "รายงานการวิจัยนโยบายรูปแบบการบริหารและการงบประมาณโรงเรียนมัธยมศึกษา" (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, พ.ป.ป.), หน้า 159. (อัครสาเนา)

<sup>2</sup>กรมวิชาการ, "สรุปการติดตามผลและแนะนำการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาประจำปีการศึกษา 2523" (กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ, 2523), หน้า 1-3. (อัครสาเนา)

<sup>3</sup>กรมวิชาการ, "สรุปการติดตามผลและแนะนำการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาครั้งที่ 2/2524" (กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ, 2524), หน้า 101.

<sup>4</sup>วิทยุโทษ สาทร, "ปัญหาในการบริหารโรงเรียนมัธยม...", หน้า 119-120.



อยู่ในระดับไม่มีเลย ผลการวิจัยที่สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ อุษาค เหมตะกิลป์ ที่พบว่า การสอนวิชาอาชีพสอนในลักษณะที่สอนความรู้และฝึกงานในโรงเรียน ไม่มีโรงเรียนใดที่ส่งนักเรียนไปศึกษาหาความรู้ในแหล่งวิทยาคาร สถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระเลย<sup>1</sup> และสอดคล้องกับผลการติดตามผล การใช้หลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา ของกรมวิชาการ ที่พบว่า ไม่มีโรงเรียนใดส่งนักเรียนไปฝึกงานนอกสถานที่<sup>2</sup> การที่โรงเรียนไม่ใดส่งนักเรียนไปฝึกทักษะหรือฝึกปฏิบัติงานนอกโรงเรียนอาจเป็นเพราะ ไม่มีสถานประกอบการอยู่ใกล้ๆ โรงเรียน และโรงเรียนยังไม่พร้อมด้านการออกนิเทศ เนื่องจากขาดงบประมาณด้วย<sup>3</sup> หรือ เพราะมีอุปสรรคในด้านการเดินทางของนักเรียนและครูผู้ออกนิเทศจะต้องใช้จ่ายเพิ่มขึ้น อีกประการหนึ่ง เจ้าของแหล่งประกอบการต่าง ๆ มักจะไม่ให้ความร่วมมือ เพราะเกรงว่า เด็กจะไปทำให้สิ่งของของเขาเสียหาย อาจทำให้เขาล่าช้าในการปฏิบัติงานด้วย<sup>4</sup> หรือ อาจเป็นเพราะ สถานประกอบอาชีพอิสระไม่มีปริมาณงานมากพอ ที่จะส่งนักเรียนไปฝึกงาน จังหวัดไม่มีประกาศรายชื่อแหล่งวิทยาคาร สถานประกอบการและภาคกำลังครูที่จะออกไป นิเทศ<sup>5</sup> หรืออาจเป็นเพราะ สถานฝึกอาชีพยังไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายของการฝึกงานของ นักเรียนดีพอ จึงทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร หรือเป็นเพราะขาดความสะดวก ในการไปใช้สอนฝึกอาชีพนอกโรงเรียน เนื่องจากไม่มีพาหนะรับ-ส่ง และมีปัญหาในการจัด

<sup>1</sup>อุษาค เหมตะกิลป์, "ความคิดเห็นของบุคลากร...", หน้า 21.

<sup>2</sup>กรมวิชาการ, "สรุปการติดตามผลและแนะนำการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา  
ครั้งที่ 2/2524" (กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ, 2524), หน้า 17. (อัครสำเนา)

<sup>3</sup>เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

<sup>4</sup>เรื่องเดียวกัน, หน้า 91.

<sup>5</sup>อุษาค เหมตะกิลป์, "ความคิดเห็นของบุคลากร...", หน้า 21.

ตารางสอนต้องจัดเวลาพิเศษให้นักเรียนและครูนิเทศ<sup>1</sup> สำหรับการใช้โรงเรียนอาชีวศึกษา เป็นศูนย์ฝึกอาชีพช่วยโรงเรียนมัธยมนั้น วิทยุ โสธร ใ้ให้ความเห็นว่า ในเมืองใหญ่ อย่างกรุงเทพมหานคร ทำไม่ได้ ในทางจังหวัดก็ทำได้ยาก เพราะขาดรถขนส่งนักเรียน การสร้างศูนย์ฝึกอาชีพกลาง เพื่อให้โรงเรียนมัธยมในแต่ละกลุ่มใช้ร่วมกัน ยากที่จะทำได้ และต้องการเวลาอีกนาน<sup>2</sup>

จากผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่าง ครูสอนกับนักเรียนเกี่ยวกับสภาพ การเรียนการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ในด้านสื่อการเรียนการสอน และสถานที่ที่ใสสอน และฝึกงาน ปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานข้อ 1 และ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพในด้านสื่อการเรียนการสอน และสถานที่ที่ใสสอนและฝึกงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานข้อ 1 ด้วย ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะ ครูสอนมีหน้าที่ต้องเตรียมการสอน รับผิดชอบในการ การเรียนการสอนและการฝึกปฏิบัติงานของนักเรียน และจะต้องตรวจสอบ จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องมือต่าง ๆ ดังนั้นครูสอนจึงมีความใกล้ชิดกับสภาพการเรียนการสอนด้าน สื่อการเรียนการสอนและสถานที่ใสสอนและฝึกงาน และมองเห็นความเป็นปัญหาในกาที่ ลึกซึ้งกว่านักเรียนที่เป็นผู้เรียนและฝึกปฏิบัติงานตามบทเรียนที่ครูสอนกำหนดเท่านั้น ความแตกต่างของความคิดเห็นที่พบ จึงปรากฏว่า ครูสอนให้คะแนนของความไม่เพียงพอ ด้านสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากกว่าคะแนนที่นักเรียนให้ และครูสอนให้คะแนน ของความเป็นปัญหาในระดับมากกว่าคะแนนที่นักเรียนให้เช่นกัน

<sup>1</sup>สงม ลักษณะ, "กำรศึกษาสถานภาพ...", หน้า 26.

<sup>2</sup>วิทยุ โสธร, "ปัญหาในการบริหารโรงเรียนมัธยม...", หน้า 120.

8. ผลการวิจัย การเรียนการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ ในด้านการวัดและการประเมินผล ผลการวิจัย พบว่า ครูผู้สอนมีการปฏิบัติในระดับน้อยเกี่ยวกับการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการ ตั้งเกณฑ์การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน ทั้งนี้เนื่องจาก ครูผู้สอนต้อง ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ซึ่งมีข้อกำหนดประการหนึ่งว่า "ให้สถานศึกษามีหน้าที่ ประเมินผลการเรียนโดยความเห็นชอบของกลุ่มโรงเรียน เพื่อเป็นการรักษาคุณภาพของ นักเรียนแต่ละโรงเรียนให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานใกล้เคียงกับการประเมินผลการเรียนของ ในแต่ละสถานศึกษาจึงต้องให้กลุ่มโรงเรียนให้ความเห็นชอบด้วย ในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ ความเห็นชอบของกลุ่มโรงเรียนนั้น กลุ่มโรงเรียนควรจะได้มีการประชุมตกลงร่วมกัน<sup>1</sup> หรือ อาจเป็นเพราะลักษณะของการวัดและการประเมินผลวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพนั้นมีลักษณะที่ แตกต่างจากการวัดและการประเมินผลวิชาสามัญทั่วไป เพราะเป็นวิชาที่เน้นการฝึกทักษะ หรือฝึกปฏิบัติมากกว่าเนื้อหา ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องควบคุมดูแลและสังเกตพฤติกรรมนักเรียน ของนักเรียนตลอดเวลา เพื่อตรวจสอบว่านักเรียนเกิดพัฒนาการตามจุดประสงค์หลักสูตร กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด ดังนั้นการที่ครูผู้สอนจะให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการตั้ง เกณฑ์ การวัดและการประเมินผลจึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ส่วนเรื่องการจัดสอนซ่อมเสริม ให้นักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ภายหลังการประเมินผลระหว่างเรียนที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย อาจเนื่องมาจากการประเมินผลวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพนั้น มุ่งฝึกปฏิบัติตามจุดประสงค์ มิได้ มุ่งด้านเนื้อหาวิชามากนัก เมื่อปรากฏว่ามีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ภายหลังการประเมินผล

<sup>1</sup> กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการประเมินผลการเรียน..., หน้า 8-9.

ครูผู้สอนอาจใช้วิธีเพิ่มการฝึกทักษะหรือฝึกปฏิบัติงานภายในชั่วโมงที่สอนให้มากขึ้น ดังนั้นจึงพบว่าลักษณะการสอนซ่อมเสริมอย่างเช่นวิชาสามัญทั่วไปจึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยหรืออาจเป็นไปได้ตั้งกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการได้รายงานว่า "โรงเรียนได้นำเอาชั่วโมงการสอนซ่อมเสริมในแต่ละสัปดาห์ไปใช้ในการอบรมมารยาทและความประพฤติของนักเรียน จึงทำให้นักเรียนไม่มีโอกาสได้เรียนซ่อมเสริมตามจุดมุ่งหมาย"<sup>1</sup>

### ข้อเสนอแนะ

1. กรมสามัญศึกษา ควรกำหนดนโยบายที่แน่นอนในการช่วยเหลือโรงเรียน โดยการเพิ่มงบประมาณด้านการซื้อ วัสดุอุปกรณ์การสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพให้มากขึ้น เพื่อให้โรงเรียนสามารถจัดซื้อ วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ฝึกงานอาชีพและเครื่องมือต่าง ๆ ที่โรงเรียนส่วนใหญ่ยังมีความขาดแคลน และจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรใช้ในการเรียนการสอนวิชา
2. กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและ เขตการศึกษา ควรให้ความช่วยเหลือโรงเรียนต่าง ๆ ที่ยังมีปัญหาความไม่เพียงพอของ ครูผู้สอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพและครูแนะแนว โดยให้การอบรมครูผู้สอนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และจัดการอบรมบุคลากรในโรงเรียนที่จะทำหน้าที่แนะแนว เน้นการให้ความรู้และทักษะในการจัดกิจกรรมและบริการด้านการแนะแนวอาชีพและการศึกษาของนักเรียน
3. โรงเรียนควรให้การส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพให้มากขึ้น โดยจัดสรรเงินบำรุงการศึกษาส่วนหนึ่ง เพื่อการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นที่ใช้ในการเรียนการสอน ให้การสนับสนุนครูผู้สอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพในด้านค่าใช้จ่ายตามสมควรในการออกไปนิเทศ หรือในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับงานอาชีพที่จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน และจัดสภาพของสถานที่ที่สอนและฝึกงานให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ



4. โรงเรียนควรมีการประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครองนักเรียนและบุคคลในท้องถิ่น เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานวิชาชีพและขอความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการให้ความรู้และทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียน เช่น ขอความร่วมมือในการรับนักเรียนเข้าฝึกปฏิบัติงาน ขอความช่วยเหลือในด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน เป็นต้น

5. การสอนของครูผู้สอนวิชาพื้นฐานวิชาชีพ ควรมุ่งสอนให้นักเรียนเกิดแนวคิดเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ เน้นให้นักเรียนได้มีโอกาสทดลองปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดทักษะที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องโดยตรงกับการนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันและการดำรงชีวิต

6. ครูผู้สอนวิชาพื้นฐานวิชาชีพควรจัดให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ตรงในด้านการปฏิบัติงานด้านอาชีพ โดยการพานักเรียนออกไปดูงานอาชีพในท้องถิ่นให้มากขึ้น

7. ครูผู้สอนวิชาพื้นฐานวิชาชีพควรจัดให้มีการเชิญวิทยากรหรือบุคคลในท้องถิ่น มาให้ความรู้ด้านวิชาชีพแก่นักเรียนให้มากขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ และโค่นแนวทางในการประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งในการปลูกฝังให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาค้นคว้าปัญหาการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานวิชาชีพอย่างเฉพาะเจาะจงตามสาขาวิชาที่โรงเรียน เปิดสอน เช่น เกษตรกรรม คหกรรม ช่างอุตสาหกรรม เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในการส่งนักเรียนออกฝึกปฏิบัติงานตามแหล่งประกอบการ เกี่ยวกับสาเหตุหรือปัญหาอุปสรรคในการไม่ส่งนักเรียนออกฝึกปฏิบัติงานอาชีพนอกโรงเรียน